

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
13. svibnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 39
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

PRED GODIŠNJE KONFERENCIJE SSRNH

VIŠE INICIJATIVE

U srijedu, 6. ov. mj., održan je u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća prošireni plenum Socijalističkog saveza radnog naroda za grad Šibenik. Na dnevnom redu bile su četiri točke: 1. o kongresima NF Jugoslavije i NF NRH; 2. o sadržaju i formama rada; 3. godišnje konferencije osnovnih organizacija i gradska konferencija SSRN; 4. proslava rođendana druga Tita.

Riječ o prvoj točki imao je predsjednik SSRN Žiki Bulat, koji je ukratko prikazao odluke obaju kongresa i istaknuo one stvarne i duboke promjene u našem socijalističkom društvenom razvitku sa kojima treba sabraziti i naš rad u političkim i društvenim organizacijama, a u cilju neprekidnog jačanja socijalističkih odnosa i svijesti naših ljudi i u cilju uspostavljanja što boljih veza sa naprednim socijalističkim i demokratskim pokretima u svijetu, radi uspješnije borbe za mir u socijalizmu.

O formama i sadržaju rada govorio je Božo Stošić. Ranije mrtvilo u radu NF još traje, t. j. i poslije nego su osnovane organizacije Saveza komunista po blokovima. Tomu je jedan od glavnih razloga taj, što su osnovne organizacije SK uzele sav rad i odgovornost u svoje ruke. A u stvari čitav rad treba usredotočiti u osnovne organizacije SSRN, te polazeći od našeg dosadašnjeg iskustva, odabirati i razvijati, a naravno isto tako i stvarati nove, sve forme rada koje pridonose uspjehu. Neka se snažno osjeti rad i nastojanja organizacija SSRN, čije bi prostorije trebale da budu, takoreći, stalno otvorene. Neka se na sastancima osnovnih organizacija što više diskutira i riješava, a u manjoj mjeri predaje, osim koliko je potrebno. Neka svaki član osjeti da je dio cjeline, ali takav dio koji odlučuje!

Poslije toga razvila se diskusija u kojoj su, bez obzira na izvjesne različite prijedloge o praktičnim mjerama za poboljšanje rada osnovnih organizacija SSRN (na pr. prijedlog o podjeli osnovnih organizacija na grupe, posebni sastanci sa težacima), prihvaćene osnovne teze referenta o pitanju sadržaja i forme rada. Naime, da se rad ne planira kruto unaprijed; da se od poznatog sadržaja i poznatih forma rada, a na osnovu dosadašnjeg iskustva, odabere ono što je pogodno i to provjerava u praksi. A osnovni uvjet uspjeha je aktivan rad čitave osnovne organizacije SSRN i osnovne organizacije SK (svih njenih članova) koja je njen sastavni dio. Uspjeh u velikoj mjeri zavisi i o izboru u rukovodstvu osnovnih organizacija SSRN onih drugova, koji su voljni (mnogi su to i do sada pokazali) da se kako zajednički tako i kao pojedinci odlučno, neumorno i smišljeno hvataju u koštac sa problemima koje nameće naš razvitak i riješavaju ih na demokratski način sa članstvom svojih osnovnih organizacija.

Na kraju diskusije drug Žiki Bulat je naglasio, da sadržaj i forme rada ne će nitko propisati odozgo, odnosno narediti da se mora samo tako i tako raditi, već da će o tome, ne gubeći iz vida cjelovitost našeg razvitka, odlučivati same osnovne organizacije SSRN. Neka inicijativa osnovnih organizacija isključi iz našeg rječnika onu staru parolu: »nema direktiva«.

Do kraja ovog mjeseca bit će održane konferencije osnovnih organizacija SSRN, a do 10. lipnja i gradska konferencija, na kojima će biti birani novi odbori. Na tim konferencijama trebat će punu pažnju obratiti na dosadašnji rad i iskustva osnovnih organizacija i u širokoj izmjeni mišljenja odrediti pravac rada u buduću.

Pošto se u praksi već pokazalo da je nekim organizacijama otežan rad zbog prevelikog broja članstva, Gradski odbor SSRN je predložio da se ponovno stvori 13 osnovnih organizacija, kao što je to bilo i prije. Tako će se sadašnja organizacija Grad-Obala podijeliti u dvije organizacije. Isto tako kao posebne organizacije izvojit će se Grada i Šubićevac.

Na kraju je predložen i prihvaćen odbor koji će pripremiti svečanu akademiju povodom rođendana druga Tita.

Tjedan borbe protiv tuberkuloze

Zdravstvene ekipe obilaze sela našeg kotara

U okviru »Tjedna borbe protiv tuberkuloze« zdravstvene

na ekipa, koju je sačinjavalo osam liječnika, posjetila je sela šibenskog kotara Jadrtovac, Krapanj, Rogoznicu i Zablac. Tom prilikom liječnici su održali niz predavanja zdravstvenog karaktera, koja su mještani pažljivo saslušali.

Gotovo sva sela na kotaru pravovremeno su izvršila sve organizacione pripreme, pa su u okviru »Tjedna borbe protiv TBC« postignuti dobri rezultati. U tome jedino iznimku čini selo Rogoznica.

Popravak obale

Uskoro će se započeti popravkom obala u Zlarinu, Tribunju i Krapnju, za što je već odobren i kredit u iznosu od preko četiri miliona dinara. Pored popravka obala u Zlarinu i Tribunju, u Krapnju će također biti izgrađen i nov lukobran, a postojeća obala će se popraviti.

SJEDNICA NO-a KOTARA ŠIBENIK

Interes odbornika za rad Suda i organizaciju poljarske službe

Na zajedničkoj sjednici Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača, koja je održana 5. ov. mj., naročito živ interes kod odbornika izazvao je izvještaj Kotarskog suda koji je podnio njegov predsjednik Vice Aras.

U diskusiji je prvi govorio odbornik Pešar Rončević, koji je podvukao činjenicu da je kriminalitet na našem području u porastu. On je dao ozbiljnu primjedu na izvještaj koji nije analizirao uzroke tog pojavi. To bi bilo korisno ne samo za odbornike nego i za organizacije SSRN koji bi trebali poduzimali mjere za smanjenje krivičnih djela.

Drug Rončević je nadalje govorio o Sudu kao važnoj društvenoj ustanovi, te naglasio da Sud treba ne samo da daje analizu sudovanja već i prijedloge za preventivne mjere koje će sistematski poduzimati SSRN i organi vlasti. Zbog toga je on predložio Vijeću da sugerira Kotarskom i Okružnom sudu da barem jedamput mjesečno održava sastanke sa odbornicima i rukovodstvom kotara radi poduzimanja mjera za suzbijanje pojava o kojima je riječ.

Odbornik Pere Škarica napomenuje da u izvještaju nije data analiza visine kazni, te iznio slučaj koji govori o tome da ima zastranjivanja odnosno preblagost kažnjavanja.

Ima pojava da i sam Sud potkopa vlastiti autoritet. O tome je govorio odbornik Vitomir Gradiška. Naime, često se događa da se stranka ne odazove na prvo, drugo pa čak i na treće ročište. Ovdje bi se svakako morale poduzeti mjere koje bi sačuvala puni autoritet ove institucije.

Na području kotara u posljednje vrijeme pojavio se i šverc i odbornik Roko Frkić predlaže da se poduzmu ozbiljne mjere a prvenstveno da se lica, koja se bave švercom, strogo kažnjavaju.

Odbornik Milan Cakić je skrenuo pažnju na bolje osiguranje skladišta i prodavaonica kako bi se spriječile provale. On je dao prijedlog da se od ljudi, kojima se povjerava narodna imovina u dućanima i skladištima, traži garancija.

U diskusiji su još učestvovali odbornici Marko Krnić i Andrija Petrović.

Predsjednik Kotarskog suda Vice Aras dao je nakon toga potrebna obavještenja na primjedbe i prijedloge pojedinih odbornika.

Za suca porotnika izabran je drug Živojin Bulat.

Na sjednici je, pored toga, predsjednik NO-a kotara Nikola Špirić podnio izvještaj o formiranju novih općina Primošten, Rogoznica i Zlarin. Nadalje je riješeno da se za direktora Tvornica glinice i aluminijske u Lozovcu imenuje Ivo Družić, a za direktora poduzeća »Dupin« Maksim Mijat. Imenovan je i novi direktor poljoprivrednog dobra u Zažviću i to ing. Vladimir Perović.

Osnovana je komisija za sređivanje imovinskih odnosa u SRZ-a i komisija za reviziju projekata.

Zatim je nastavljena odvojena sjednica Kotarskog vijeća u kojoj se živo raspravljalo o organizaciji poljarske službe. Nakon izvještaja predsjednika Savjeta za privredu Vitomira Gradiške, u diskusiji su učestvovali odbornici Milan Cakić, Ivo Babić, Živojin Bulat, Roko Frkić, Krste Ivas, Nikola Špirić, Milivoj Juraga, Ivan Goleš, Ante Radak i Gabrijel Juranović.

Na kraju je jednoglasno prihvaćen prijedlog Gradiške i to:

1. Da se čuvari polja postave kao općinski službenici. Oni će biti uniformirani i nosit će odgovarajuće oružje, 2. da 50% izdataka za njihovo plaćanje dostavlja narodnim odborima općina Kotarski savez poljoprivrednih zadruga, 3. da ostatak koji otpada na plaćanje poljara, osiguraju poljoprivredne zadruge i to svaka za poljara na svom području i 4. da narodni odbor kotara i općina osiguraju novčana sredstva iz svojih budžeta u slučaju da se plaćanje poljara ne bi moglo pokriti iz predviđenih izvora.

Donesen je prijedlog za eksproprijaciju zemljišta u svrhu izgradnje trafostanice u Bilicama, te školskih zgrada u Jadrtovcu, Cisto Velikoj i Gačelezima.

Na kraju su raspisani dopunski izbori za neke izborne jedinice, a zatim je prihvaćena izmjena Odluke o držanju pasa.

Devet godina Uprave državne bezbjednosti

13. svibnja prije devet godina formirana je Uprava državne bezbjednosti, i to u vrijeme kada je započelo definitivno oslobođenje naše zemlje od okupatora i njegovih pomagača.

U tom vremenu osnovni zadaci organa Bezbjednosti bili su prikupljanje raznih obavještenja o vojnoj snazi, pokretima i namjerama neprijatelja, koja su bila od velike pomoći našoj vojsci u konačnom obračunu s okupatorskim vojskama.

U korak sa herojskom borbom Jugoslavije za slobodu i nezavisnost, jačala se i razvijala ustanova Bezbjednosti, boreći se sa svim mogućim neprijateljima koji su izvana i unutar zemlje pokušavali na razne načine srušiti velike tekovine NOB-e i Narodne revolucije, onemogućiti put izgradnje socijalizma u našoj zemlji.

Neposredno po oslobođenju u borbama protiv ostata takva kvislinških formacija, terorističkih i diverzantskih grupa, te borbi protiv stranih agentura, a kasnije — 1948. godine i teškoj borbi protiv zloglasnog NKVD-a, koji su svi zajedno ugrožavali sigurnost naših naroda,

prekaljivali su se organi Bezbjednosti ne štedeći ogromnih napora, nebrotno besanih noći i vlastitih života.

Iako je UDB-a kao služba bezbjednosti mlada, ona je postigla niz uspjeha protiv neprijatelja i sticala ogromna iskustva. Ne bi bilo neiskromno reći da joj i drugi na tome mogu zavidjeti. UDB-a je mogla izvršiti, tako krupne i mnogobrojne zadatke utoliko uspješnije, što je u svom napornom radu uvijek osjećala podršku svog naroda, Saveza komunista, a danasve brigu druga Tita.

Organi Državne bezbjednosti, prigodom svoje devetogodišnjice mogli bi samo da ponove riječi druga Aleksandra Rankovića, izgovorene na svečanoj akademiji povodom petogodišnjice:

»Na godišnjicu njenog osnivanja i njenog slavnog puta, kojim je išla u korak sa herojskom borbom naroda Jugoslavije, mi se možemo obavezati pred narodom, Partijom i drugom Titom — da ćemo i dalje predano služiti radnom narodu i da ne ćemo štedjeti svoje snage u borbi za slobodu, nezavisnost i sreću Jugoslavlja«.

D. J.

Pripreme za proslavu 10-godišnjice VIII. korpusa

Ove godine narod Dalmacije će naročito svečano proslaviti desetogodišnjicu VIII. korpusa. Već su

počele pripreme za proslavu, koja ne će biti vezana za jedan datum, već će obuhvatiti čitav jedan peri-

od herojske prošlosti, u kojoj je narod Dalmacije manifestirao svoju visoku revolucionarnu svijest.

Na području našeg grada i kotara također su počele pripreme za ovu proslavu, u kojoj će uzeti učesća radni ljudi grada i sela, a u prvom redu borci učesnici u NOR-u. U mjesecu lipnju organizirat će se proslava osnivanja i djelatnosti NOO-a u gradu i kotaru. Ta će se proslava upriječiti na desetogodišnjicu Prvog zasjedanja ZAVNOH-a koji je održan 12. VI. 1943. god. Spomen ploča bit će podignuta u gradu i to na mjestu, gdje je osnovan NOO grada a u Pirovcu, gdje je 13. IX. 1943. g. osnovan prvi NOO kotara Vodice. Spomen ploče će također biti postavljene u Krčulju, gdje je u mjesecu srpnju 1943. g. osnovan prvi NOO kotara Šibenik, te u Banjevcima, gdje je u rujnu mjesecu 1943. g. formiran Okružni NOO Šibenik.

Na sam Dan ustanka naroda Hrvatske 27. srpnja organizirat će se u Kistanjama proslava XIX. divizije. U tu svrhu je u Kninu odežan sastanak predstavnika Socijalističkog saveza i Saveza boraca gradova i kotara s područja Sjeverne Dalmacije, na kojem je donesen načelan plan o organizaciji proslave XIX. divizije.

S proslavom Ustanka naroda Dalmacije 14. kolovoza povezat će se datum 12. VIII. 1941., kada je iz Šibenika i okolice krenuo u partizane prvi odred, kao i formiranje VIII. šibenske brigade. U Krševu, gdje je brigada formirana, podignut će se spomen-ploča.

Glavni i završni dio proslave 10-godišnjice VIII. korpusa održat će se u Splitu 13. rujna o. g. Na sastanku Saveza boraca grada i kotara već je formiran i odbor koji će rukovoditi pripremama za ovu proslavu.

POZDRAV PIONIRA

Dragi druže Tito,

Prigodom Tvog 61. rođendana pioniri grada i kotara Šibenika žele Ti sve najbolje, dug i sretan život na sreću i blagostanje čitave naše zajednice i nas najmlađih.

U najsudbonosnijem trenutku naše historije, kada je naša zemlja bila pregažena od morskog okupatora i kada nam je prijetila opasnost da izgubimo nacionalnu slobodu i nezavisnost, za koju su naši narodi od pamti vijeka lijevali krv i dobrovoljno odlazili u smrt, tada se pojavio Tvoj lik, koji je u srca naših ljudi ulio snagu, hrabrost i samoprijegor, da goloruki, ali puni nade u pobjedu, svladaju mnogo jačeg neprijatelja i dođu do svoje nacionalne slobode i političke nezavisnosti, za kojom su uvijek težili naši narodi.

U slobodnoj domovini ostvareno je sve ono, za čim su vjekovima težili naši narodi. Zahvaljujući Tebi, mi pioniri grada i kotara Šibe-

nika, pored škola, imamo kulturne domove, pionirska kazališta, razna društva i organizacije u kojima uz rad provodimo vesele dane svog djetinjstva, a kojega nisi imao Ti, a ni naši roditelji, koji su o tome mogli samo sanjati, ali su, pored toga, bili ipak aktivni, nastojeći da ostvare ono što mi danas imamo.

Za sve to što si nam omogućio zahvaljujemo Ti i obećajemo da ćemo se svojim radom za sve to odužiti. Učili smo, a sada ćemo i još bolje učiti, kako bismo postali kulturni ljudi i nastavili djelo koje si Ti započeo, veliko djelo — izgradnju socijalizma i jačanje bratstva i jedinstva u našoj socijalističkoj domovini.

Stoga smo spremni, da sve ono što od nas zatražiš, izvršimo od srca s ponosom, znajući da to od nas traži ne samo zahvalnost prema Tebi, nego i odgovornost prema našem narodu.

Pioniri grada i kotara Šibenika

Dočekajmo Glavnu štafetu NR Hrvatske

Glavna štafeta, kojom narod Hrvatske upućuje voljenom drugu Titu borbene pozdrave i tople čestitke za njegov 61. rođendan, stiže preko Vrpolja u naš grad u četvrtak 14. ov. mj. u 20 sati.

Poljana, koja nosi ime maršala

Tita, bit će premalena da primi sve one koji će te večeri izći da dočekaju i pozdrave štafetu.

Građani i građanke slobodarskog Šibenika manifestirat će i ovom prilikom svoju odanost i ljubav prema najvećem sinu ove socijali-

stičke zemlje — drugu Titu.

Sutradan 15. ov. mj. u 5,30 sati ujutro štafeta kreće u pravcu Vodice, noseći, pored ostalih, i pozdravna pisma koja drugu Titu upućuje narod grada i kotara Šibenika.

U čast rođendana maršala Tita

Štafeta naših graničara

U četvrtak, 7. ov. mj. u 12.50 sati stigla je u naš grad patrolnim brodom JRM Titova štafeta graničara. Na obali Vicka Krstulovića štafetu su, pored brojnog građanstva, dočekali i predstavnici JNA, narodne vlasti i glazba JRM. Štafetu palicu ponijeli su zatim sa obale pripadnici garnizona Šibenik do Poljane

maršala Tita, gdje je bio održan miting, na kojem je govorio u ime graničarskih jedinica major Šale, dok je u ime građana Šibenika štafetu pozdravio Zivojin Bulat, predsjednik Gradskog odbora SSRN. Na kraju su upućeni pozdravni brzogovorni maršalu Titu od strane pripadnika garnizona i građana Šibenika.

Pioniri su uputili tople pozdrave voljenom Titu

Po prvi puta organizirana je ove godine pionirska štafeta NR Hrvatske, koja će uručiti tople pozdrave pionira maršalu Titu prigodom njegova 61. rođendana.

Na području našeg kotara štafeta je kretala u pet pravaca prema Šibeniku. Na užem teritoriju grada bilo je organizirano šest sporednih štafeta koje su imale svoj određeni pravac, te su se polom priključile glavnoj štafeti koja se s dva pravca (s obale i s »Vanjskog«) kretala prema Poljani maršala Tita. Ova je točno u 16 sati stigla na Poljanu sa 53 štafete palice, koje su donijeli pioniri iz osnovnih i osmogodišnjih škola grada i kotara. Dočeku su prisustvovali, pored predstavnika SK, Savjeta za prosvjetu i kulturu grada i kotara, JNA i društva »Naša djeca«, — brojni pioniri, šibenska narodna glazba i ogromna masa građana. Štafetu je u ime društva »Naša djeca« pozdravio Dinko Stipičić, a ispred JNA kapetan Mirković. Nakon toga je pionirka Vanja Krnić pročitala pozdravno pismo pionira grada i kotara Šibenika drugu Titu.

Poslije mitinga palica je prenesena u dvoristi osmogodišnje škole »Simo Matavulj«, gdje je na ukrašenoj tribini bila postavljena počasna straža pionira. Tu su zborovili pionirskog kazališta i osmogodišnje škole otpjevali nekoliko pjesama, koje su oduševile slušaoca. Zatim je izvedeno nekoliko ritmičkih vježbi, nakon čega je nastalo pravo pionirsko veselje.

Sutradan u 8 sati ujutro uz pratnju šibenske narodne glazbe štafeta je krenula prema vatrogasnom domu, odakle je autom prosljedila put za Drniš, gdje je 20 pionira

predala štafetu palicu pionirima Drniša koji će zajedno sa štafetnim palicama gradova i kotareva Južne Dalmacije predati onima u Kninu. Raspodjele između pionirima u Drnišu bilo je naročito svečano.

Na teritoriju grada u ovoj štafeti učestvovalo je oko 600 pionira-ki. Ovom prigodom djeca su po svim školama sastavljala pisma, od kojih će najbolja biti poslana maršalu Titu.

Doček u Vodicama

U subotu 9. ov. mj. pioniri Vodica svečano su dočekali pionirsku štafetu iz Prvič Šepurine, Tribunja, Zatona i drugih sela sa područja NO-a općine Vodice.

Dolazak pionirske štafete pozdravili su vodički pioniri oduševljenim poklicima. Pred svečano iskićenom zgradom osmogodišnje škole zbor vodičkih pionira otpjevao je dvije pjesme, nakon čega je jedna pionirka iz osmogodišnje škole Prvič Šepurine uz kratak pozdravni govor predala štafetu palicu jednom pioniru učeniku vodičke osmogodišnje škole. Poslije nego je okupljenim pionirima učitelj Ivica Tocigl ukazao na važnost pionirske štafete, pionir Drago Šurija pročitao je pozdravno pismo kojeg šalju pioniri Vodica drugu Titu, prigodom njegovog 61. rođendana.

Potom je štafeta u svečanoj pratnji brojnih pionira krenula prema Šibeniku.

Pripadnici JRM pozdravljaju Vrhovnog komandanta

Ovogodišnja Titova štafeta JRM polazi sa nekoliko najudaljenijih točaka i garnizona na našoj obali. Štafete palice, koje kreću iz raznih pravaca južnog i srednjeg dijela Jadrana, prenositi će mornari i oficiri Jugoslavenske ratne mornarice do Mostara, gdje će ih preuzeti pripadnici kopnenih snaga Jugoslavenske narodne armije, koji će je ponijeti do predgrađa Beograda, gdje je ponovo preuzimaju pripadnici JRM.

Jedna od tih štafeta polazi u subotu 16. svibnja sa obala Ist, te se kreće preko Molata, Zadra, Šibenika i Rogoznice, odakle prosljeduje za Split. Od Ist do Zadra ona će biti prenijeta u malom čamcu, kojim će veslati pripadnici JRM. Od Zadra prema Šibeniku štafeta će

krenuti kopnom uz obalu, dok će prema Splitu biti prenesena torpednim čamcem. Štafeta stiže u Šibenik preko Marinske u nedjelju 17. ov. mj. u 19 sati, kada će na Poljani maršala Tita biti održan svečani miting. Štafeta će prenočiti u Šibeniku, gdje će u tu svrhu biti organizirana počasna straža.

Na pomenutoj relaciji štafeta će se zaustaviti u Pirovcu, Tribunju, Vodicama i Rogoznici.

Pored ove glavne štafete, bit će organizirana i jedna sporedna koja će poći sa obala Žirja i kretati se preko Prviča, Zlarina i sa glavnom štafetom sastati u Šibeniku.

U ponedjeljak, 18. ov. mj. štafeta na palicu JRM bit će u 15,30 sati ponijeta prema Splitu.

Prva općinska konferencija SK u Primoštenu

U nedjelju 10. ov. mj. održana je u Primoštenu I. općinska konferencija Saveza komunističkih organizacija, kojoj su, pored članova SK iz Burnog i Južnog Primoštena te Primoštena sela,

prisustvovali sekretar Kotarskog komiteta SK Pere Škarića i član istog komiteta Nikola Panjkota, Izabran je Općinski komitet u sastavu: Rajko Čakić, Ivan Bolanča, Joso Gracin, Marija Gabre, Joso I. Miliša, Zivko Jurin i Paško Huljev. Za sekretara Općinskog komiteta jednoglasno je izabran Rajko Čakić. Na konferenciji su, nakon referata i diskusije, doneseni zaključci, a zatim su upućeni pozdravni telegrami.

Program kina

BETINA: američki film — VELIKI GRUJEŠNIK — Dodatak: Dan Mornarice (16.—17. V.)
KORNAT (Murter): američki film — PJESMA ŠEHEREZADE — Dodatak: Svadba (16.—17. V.)

Prilozi za knjigu „Oružana borba naroda Dalmacije“

Povodom proslave 10-godišnjice osnivanja VIII. korpusa predviđeno je, pored ostalog, da se izda knjiga pod nazivom »Oružana borba naroda Dalmacije od 1941 do 1945«.

Za štampanje ove knjige dosad su novčane priloge dala sljedeća

poduzeća na našem području:
»Meso-voće« 10.000 Din.
Pilana i tvornica sanduka 14.450 Din.
Elektrodalmacija 5.000 Din.
»Jadrija« 2.000 Din.
Gradski vodovod 2.000 Din.

Za bolje razumijevanje učitelja

Možda na prvi pogled stvar izgleda po malo nejasna. Pokušat ću da objasnim. Danas je dužnost svakog rodoljuba naše zemlje da bude aktivan u njenoj socijalističkoj izgradnji, da aktivno radi u društvenim organizacijama.

Riječ je o učitelju na selu i njegovom vanškolskom radu. Svima nam je poznato da je učiteljski poziv vrlo slobodan i odgovoran, da učitelj ima krupne zadatke u našoj narodnoj školi kada je u pitanju odgoj i obrazovanje najmlađih duha naše socijalističke stvarnosti. Znači, biti dobar učitelj, iziskuje dosta vremena i izdržljivosti.

Da vidimo kako ljudi u Skradinu smatraju učitelja i njegov vanškolski rad. Ne pitaju se oni kakvi su zadaci učitelja u školi, već ih samo interesira pitanje njihova vanškolskog rada, okreću se oko toga da učitelj sve zna i čak više da on može u svemu i svačemu da radi.

Pokušao sam u Skradinu da budem aktivan. I zbilja to sam postigao, što mogu potvrditi i drugovi iz pojedinih organizacija u mjestu. Ali što se događa od kada sam se pred godinu dvije godine doselio u Skradin, pa do danas i javio se kao prosvjetni radnik koji želi da sudjeluje u vanškolskom radu. Dobio sam toliko posla da sam radio sve drugo a najmanje bio učitelj. Po mom dolasku u Skradin bio sam biran u Kotarski komitet narodne omladine kao član biroa i plenuma, sekretar SK za mjesto Skradin, a kasnije kao zamjenik sekretara, zatim sekretar Općinskog komiteta narodne omladine, član mjesnog odbora SSRN, predsjednik sportskog kluba »Sokak«, član općinskog odbora Crvenog križa i član Savjeta za prosvjetu i kulturu pri NO-u općine.

Covjek lako može doći do zaključka da se na ovakav način ne može raditi i što je glavno počne se svugdje a završi se nigdje. Vrijeme se badava izgubi a u očima građana ostaje se kojekakav.

Po mom mišljenju, ovako »aktiviziranje« prosvjetnih radnika naročito u našim malim mjestima je iz osnova nepravilno i ne pridonosi nikakve koristi. Preveliko opterećenje prosvjetnih radnika u vanškolskom radu vrlo se negativno odražuje u nastavi. Pitam se: koji bi učitelj bio u stanju da uđe u razred bez pripreme na sat? Znači, učitelj poslije svakodnevnog nastave treba da se priprema najmanje dva sata za sutrašnju nastavu, ali to pojedinci »dobronamjerni« kritičari ne vide, a ponekad i ne će da vide.

Ne mislim ovim da kažem da prosvjetne radnike da je njihovo vanradno vrijeme, vrijeme spavanja. Ne! I svaki prosvjetni radnik koji tako misli, pogrešno misli i što

je glavno ne odaje lik učitelja socijalističkog društva, lik čovjeka koji imade velik ali častan zadatak.

Ovdje još nismo na čistu kako da shvatimo učitelja i njegovu ulogu na selu. Glavni zadatak bio bi mu odgoj i obrazovanje naših najmlađih, stvoriti kod istih pravilne pogleda na život i svijet, razbiti mističizam i nazadnjaštvo, ili bolje rečeno, stvoriti čovjeka koji će svojim znanjem i radom stvoriti bolju našu socijalističku stvarnost. Znači, biti dobar učitelj, iziskuje dosta vremena i izdržljivosti.

Sporedni zadatak učitelja bio bi vanškolski rad koji imade dva oblika: vanrazredni rad i rad u masovnim organizacijama.

Po mom mišljenju, učitelja ne bi trebalo gledati kao čovjeka koji može biti rukovodilac i ništa drugo (pa neka je i član SK). Dobro je da učitelj bude rukovodilac u onim organizacijama koje tretiraju prosvjetna pitanja, jer mu to i odgovara, dok u granicama mogućnosti može i treba da djeluje u pravcu prosvjete u drugim organizacijama a naročito u SSRN, a ne da se shvati učitelja kao odgovornog za mnoge organizacije u mjestu.

I pored navedenog, zadatak je učitelja da svuda i na svakom mjestu širi nauku i kulturu, da drži razna predavanja iz područja nauke i kulture. A da li učitelj po ovim pitanjima može da radi, ako je opterećen mnogim poslovima. Ne može! Često se puta i kruto shvati, kada je učitelj i rukovodilac jedne organizacije a iskrsne neki problem u istoj. Navest ću jedan primjer: nekako mjeseca prosinca prošle godine po direktivi Kotarskog komiteta narodne omladine u Šibeniku (kao sekretar Općinskog komiteta narodne omladine) jednog radnog dana poslije prvog sata nastave, bio sam prisiljen pustiti djecu kući i otići na sela općine Skradin da riješim neka pitanja u osnovnim organizacijama Narodne omladine.

Na kraju želim napomenuti da imade »učitelja« koji službeno nisu učitelji, a imaju školsku spremu čak i veću od učitelja, pa bi trebali biti toliko dobri da se trgnu iz sna i da uhvate probleme kulturno-prosvjetnog rada na selu, a ne u svakom slučaju da se krivnja za slab rad na selu baca na učitelja koji može u selu pomoći, ali najprije treba pomoći i učitelju.

Josip Jurić, učitelj

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI

Glas starog građanina

Dižem glas protiv namjeravane izgradnje zgrade Narodne banke u »Šimatoriju« varoške crkve.

Šibenik ima mnogo šta vrijedna i lijepa čime se odlikuje, ali je zanemareno i običnim očima nevidljivo. U oči udara i nama i svakome tko dođe u naš grad veeleba katedrala, gradska vijećnica, obje spašene od konačno ruine poveljnim marom ljudi dalekovidnih u današnjem državnom rukovodstvu.

Ali se čini da neki naši drugovi u gradu ne vide kakvu strašnu štetu čine odlukom da se zgrada Narodne banke izgradi u »Šimatoriju«.

Uz katedralu i vijećnicu, Poljana i »Šimatorije« kao jedna cjelina tvore nešto od velike vrijednosti u ljepoti buduće izgradnje Šibenika. To je nešto što ne možete naći u drugim mjestima naše zemlje. To ima sjajnu budućnost i bit će ponos našim mjestu, kad se Poljana i »Šimatorije« uokviri lijepim zgradama od kazališta do hotela »Kosov« pa niz ulicu Sedam Omelića i Beogradske do kazališta.

Poljana i »Šimatorije« zajedno sa našim lijepim perivojem pravi svoju cjelinu, koja nadmašuje sve

drugo u našem gradu svojom vanjskom ljepotom i prostornošću.

I na tako sjajnoj budućnosti Šibenika ima da se — nemazom ili nepažnjom — napravi jedna grubost, koju se više ne bi moglo popraviti.

Praznih mjesta ima u nas dovoljno da se odstrani mnoga rugoba. »Šimatorije« će lijepom pažnjom nadmašiti i naš današnji perivoj. Nadimo crkvi zgodnije mjesto, a onu nakazu talijanske okupacije »preparandiju« uklonimo. Podvostručimo put Sedam Omelića. I tu bi bolje stajala banka nego u »Šimatoriju«. Ovo velju onako uzgredice, jer treba uzeti sve u obzir pa odlučiti. Ispitajte mišljenje građana. Arhitekti mogu biti ovladani mišlju svog uspjeha pa istu ljepši po'ožaj, ali ta zgrada, makar i lijepa bila, može da pokvari lijepi položaj za vječna vremena.

Zato dižem svoj glas protesta i vruće molim nadležne da — dok nije kasno — obustave svaki rad u veroškom »Šimatoriju«, pa da od njega od Poljane i od perivoja učimno zbilja najljepši dio našeg grada.

Dr. V. Iljadica

Prıkladnije prostorije za glazbu

Šibenska narodna glazba u posljednjem periodu svog djelovanja, otkako se je osvojila na vlastite noge, znatno je uznapredovala. Zasluga za to ima se u prvom redu pripisati dobrom i aktivnom rukovodstvu, na čelu kojeg je vrijedni i požrtvovni predsjednik drug lviša Baranović, čijom zaslugom su nabavljene i nove ukušne uniforme, a sada, kako saznajem, prave se već i ljetne. I požrtvovnim starim glazbarima, kao i prokušanom dugogodišnjem kapelniku 50. godišnjem jubilarcu drugu Žepini pripada zasluga za uspjeh promenade koncerte, kao i marševne nastupe. Mladi kadar, kao čujem, dnevno se uvježbava i postepeno nastupa, tako da će glazba u najskorije vrijeme brojiti i do četrdeset glazbara.

Sve to je pohvalno i dobro, ali se, međutim, neprekidno čuju jadicovanja glazbara u pogledu sadanjih pretijesnih prostorija, koje bi tek mogle da posluže za glazbu od najviše dvadesetak glazbara. Sad pak, kad i RKUD »Kolo« ima da nastavi svojim aktivnim djelovanjem, a obje se institucije nalaze u istoj zgradi

tako, da će jedna drugoj biti na velikoj smetnji, trebalo bi tome doskočiti i za glazbu pronaći neku drugu prostoriju, po mogućnosti prizemnu. Po mom skromnom mišljenju najpodesnije bi bilo prizemlje obnovljene i nadogradene zgrade kod kazališta (Cesta Bratstva i Jedinstva br. 1) u kojoj je svojedobno bilo staro kazalište. Ta prizemna prostorija je visoka i udobna, pa bi potpuno odgovarala svrsi, tim više što nije još od nikoga ni zauzeta.

Za slučaj da gornja kombinacija ne bi bila uvažena onda predlažem, da bi se folklornoj grupi RKUD »Kolo« dala gorepomenuta prizemna prostorija starog kazališta, a glazbi ona u kojoj se sad nalazi folklorna grupa, t. j. u prizemlju kuće Zaja.

Ova moja napomena, neka se dobrohotno razmotri, budući želim još sretniju budućnost ovoj našoj prezasluznoj ustanovi, koja ima da u najskorije proslavi 105. godišnjicu svog prvog i 50. godišnjicu svog obnovljenog trećeg istupa.

Stari šibenčanin

BORBA PROTIV TBC

O zglobno-koštanoj tuberkulozi

Od tuberkuloze može da oboli svaki dio čovječjeg tijela pa i kosti i zglobovi. Zglobno-koštana tuberkuloza nije lokalna bolest ili primarno obolijevanje; ona se pojavljuje kod onoga kod kojeg je već i ranije postojala tuberkuloza na nekom drugom mjestu. I prije oboljenja na kostima i zglobovima postojala je primarna infekcija, pa prema tome ne radi se o lokalnoj bolesti nego o općoj tuberkuloznoj infekciji.

Koštana tuberkuloza nastaje najčešće krvnim putem. Bakcili se mogu ugnijezditi bilo u pokosnicu bilo u koštano moždnu. Zglobna tuberkuloza nastaje krvnim putem, pa se bakcili ugnijezde u unutrašnjost zgloba ili prijelazom iz koštanog žarišta u sami zglob.

Zglobno-koštana tuberkuloza počinje uvijek neprimjetno i polajno. Prvi znakovi takvog oboljenja su lagano otečenje kod vidljivih zglobova i ograničenje kretanja u pojednom zglobu, a bolova nema. Često bolesnici dovode početak bolesti u vezu s padom ili udarcem. To je katkada i tačno; pad ili udarac dolaze u obzir samo onda, ako je zglob ili udarac postojala krvna bacilemija t. j. ako su bakcili tuberkuloze kolali u to vrijeme u krvi samog bolesnika.

Sve kosti i svi zglobovi u čovječjem tijelu mogu da obole od tuberkuloze. Tako se mogu razboljeti po-

jedini kralježnjaci, prsna kost, a od zglobova najčešće obole zglobovi kuka, koljena i laktenog zgloba.

Vrlo je važno da se takovo oboljenje što prije upozna, kako bi se moglo odmah započeti s ispravnim liječenjem. Ranim upoznavanjem oboljenja možemo spriječiti razorne procese i teške trajne posljedice. Ne razpozna se takovo oboljenje samo običnim pregledom bolesnog zgloba ili kosti, već tu pomažu rentgenske snimke, osobito u početku, i ostale laboratorijske pretrage.

Tuberkulozno oboljenje u zglobovima i kostima je samo lokalni izraz opće bacilne infekcije. Upravo zbog toga nije dovoljno liječiti to oboljenje samo lokalno. Da bi se postigao pun uspjeh mora se općem liječenju obratiti velika pažnja.

Tuberkuloza pluća se može liječiti svugdje pod uslovom da bolesnik primjenjuje pravilno liječenje uz dobru njegu. Kad to važi za plućnu tuberkulozu, još više i bolje vrijedi za tuberkulozu zglobova i kostiju.

Morska je klima i spasonosna za liječenje zglobno-koštane tuberkuloze. Kontinentalna klima ima svoje karakteristike osobito u liječenju opće tuberkuloze. Zglobna tuberkuloza se može liječiti svugdje, samo nije umjesno liječiti takvo oboljenje u području gdje je goli krš ili na obali bez ikakve šu-

me i zaštite.

U pogledu dietalnog liječenja može da mješovita hrana udovolji svim potrebama tijela i bolesti. U ishrani igraju vitamini vrlo veliku ulogu osobito vitamini A i C. Vitamin A nalazimo u maslacu, i ribljem ulju, a vitamin C u salati, svježem voću i soku od limuna. Ne treba čekati da se dijete razboli pa mu onda početi davati riblje ulje. Uputno bi bilo davati riblje ulje već pri prvim znakovima bljedoće i slabosti pa i zdravom djetetu.

Najvažnije liječenje tuberkuloze kostiju i zglobova je liječenje suncem. Mnogi liječnici su pripisivali sebi taj pronalazak, da sunce liječi koštano tuberkulozu. Liječenje suncem je prastaro koliko i ljudski život na ovoj zemlji Herodot je na svojim putovanjima opažao djelovanje sunca; pisao je o tome pred 2380 godina. On je čak iznašao kad se može da liječi a kad se ne smije liječiti suncem. Iskopine Eskulapova hrama u Epidaurusu i danas pokazuju galerije za sunčanje, položene prama jugu, a u vezi s velikim bolesničkim sobama. Po tome možemo zaključiti da je već onda sunce odnosno sunčanje igralo veliku ulogu u liječenju raznih bolesti.

U srednjem vijeku uz sve ostalo pale su kao žrtva i sve higijenske i terapijske lekovine.

Moderna helioterapija datari od

doba kad su otkrivene ultraviolettne zrake i njihovo ubitačno djelovanje na bakterije. Rollier utemeljuje 1904. svoju prvu bolnicu za sunčanje. Danas sve zemlje imaju institute za helioterapiju, gdje se stručno vrši sunčanje pod nadzorom liječnika. I mi imamo najmodernije uređene bolnice za koštano tuberkulozu (Rovinj, Kraljevica, Biograd n/m i t. d.).

Glavno i najvažnije svojstvo sunčanog svjetla jest što je ono u stanju da ubija bakterije ili ih sprječuje u njihovom razvoju. Sunčano je svjetlo jako i sigurno dezinfekciono sredstvo za bacil tuberkuloze, jer bacil uginje za po sati ako je izložen na staklu, a taj isti bacil zadržati se u životu za 22 dana u mraku. Sunčano svjetlo, osobito njegove ultraviolettne zrake, vrše svoju bakteriocidnu moć ne samo na bakcile i ispljuvak već i na rane i tkiva. Sunčane zrake osobito dobro djeluju na tuberkulozne rane i fistule, jer pri tome nastaju razni procesi koji dovode do nestanka otekline, do izbačenja mrtvog tkiva i napokon do potpunog pokrivanja sa kožom, dakle do ozdravljenja. Sunčano svjetlo djeluje nadalje analgetično t. j. bolovi prestaju već nakon nekoliko sunčanja; osim toga povećaje se broj bijelih krvnih zrnaca. Međutim, sunčanje kod tuberkuloze pluća i drugih nekih bo-

(Nastavak na 3. strani)

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Ugostiteljska mreža priprema se za o godišnju sezonu

U jednom od prošlih brojeva »Sibenskog lista« bilo je objavljeno o pripremanju za turističku sezonu i o velikom popravku hotela »Krk«.

Osim »Krk« restaurirat će se bivša menza lučkih radnika u restauraciji »Ljubljana«. U ulici Ivana Ribara otvorit će se moderan buffet. Tu će se dobiti razna hladna jela, poslastice i kava.

Osim vanjskog popravka, i u unutrašnjosti hotela »Krk« vrše se razni popravci: instalacija tople i hladne vode; popravak centralnog grijanja. U »Krk« je ukinuto ograničenje karata, a biljari će biti preneseni u bivšu »Soču«, što će u »Krk« omogućiti bolje uvjete posluživanja. Kavana od restauracije bit će odvojena staklenom pregradom.

Stručni kadrovi za ugostiteljsku struku uče strane jezike, kako bi što bolje uslužili strane turiste.

Najteži problem je konačenje. Kada dođu grupe turista, ne mogu da ostanu duže vremena u gradu, jer nemaju gdje da svi nađu konačište. Petrina

Grad pjesme

Pjesma prati stanovnike Primorja kroz čitav život. U našim mjestima svugdje se ori pjesma. No nigdje ona nije tako prijatna, ni toliko intezivna kao u Šibeniku. Ovdje je pjesma tradicionalna isto kao što je tradicionalna borba za slobodu. U ovom starom gradu pjeva svatko. Odjekne li pjesma iz nekog tokala, sa radništa ili s morskih valova — njen odjek hvataju suhom descenci drugih pjevača i prenašaju je dalje. Razvijaju se diskusije i polemike o vrijednosti pjesme i pojedinih glasova. Nema pjesme o kojoj sušanci ne će izreći svoj sud, niti pjevača koji ne će proći kroz rešetke kritičara.

Šibenik se ne može zamisliti bez pjesme. Gledati i slušati starog lvišu Baranovića kako u društvu svojih šesdesetogodišnjaka još dosta svježim glasom vodi pjesmu, pravim je uzivanjem. A takvih ima dosta u ovom starom gradu, bogatim kulturno-historijskim spomenicima. Biti bez pjesme za ovakve ljude značilo bi biti bez života.

Pobirač Đuro, Krste Sekulić, poznati tenor Belamarić, Paško Klarić, Longa, Rakić, Brajković, Labura... daju ovom gradu pjesme svoj poseban pečat. Dok je Belamariću teško naći premca u savladivanju visokih nota, Sekulićima nema premca u prijatnosti i toplini glasa.

RKUD »Kolo« ponos je svog grada. Ovaj prvak države, od oslobođenja na ovamo sazdan je od takvog glasovnog materijala da nikada nisu ni dolazili u pitanje njegovi uspjesi, njegov prethodnik. Kad ono pjeva Mokranjčević IX. rukovet slušaoce prožimlju srsi. No, nažalost »Kolo« već dvije godine ne djeluje pod »čarobnim« štapićem svog maestra, jer takvog nema u Šibeniku. Međutim, kako izgleda uskoro dolazi novi maestro koga se tako željno očekuje. On nigdje ne će naći takvo bogatstvo glasovnog materijala za svoje djelovanje, ni tako zahvalnu publiku, koja jednako pažnjom i ljubavlju nagraduje maestre i pjevače, kao u našem gradu.

Obustrano razumijevanje između pjevača s jedne i maestra s druge strane pridonijet će napretku i novim uspjesima »Kola«, što će grad pjesme od srca pozdraviti. Petar Bilušić

Oživljavanje djelatnosti »Kola«

Uprava ovog našeg društva, nakon dvije godine upornog traganja za dirigentom svoje vokalne sekcije, pred izvjesno vrijeme uspjelo joj je da to bolno pitanje konačno riješi:

U namjeri da zbor RKUD »Kolo« (od 120 članova i članica) i nadalje bude najaktivnije u radu i zadrži častan naslov prvaka, ovih dana

na uprava društva izvršila je audiciju za prijem novih članova i članica za popunjavanje postojećeg zbora i usposlavu mlade škole vokalne sekcije. Audiciji je pristupilo 30 muškaraca i 15 žena.

Cim uprava društva završi s ovim organizacionim pripremanjima, odmah će zbor početi s aktivnim radom, kako bi u najkraće vrijeme uvjež-

bao i ponovio svoj, svjež i bogati reperloar za nastupe još u ovoj sezoni u našem gradu, po većim koncertima i drugim gradovima u zemlji, a ako budu dozvoljavale mogućnosti i prilike mogla bi se organizirati turneja i u inozemstvo.

Pored vokalne sekcije, vrše se organizacione pripreme i za intezivan rad folklorne i baletne sekcije, koja će početi u najskorije vrijeme radom.

Važno je spomenuti i pohvaliti semcincijativu uprave društva i zalaganje jednog dijela članstva, koje je u periodu od 8 mjeseci na dobrovoljnoj bazi, adaptiralo svoje nove društvene prostorije, čiji bi radovi prema proračunu iznosili oko 1.200.000.— dinara, i time društvu doprinijeli oko 900.000.— dinara.

Kako će novi dirigent zbora slići u naš grad 16. ov. mj., to je uprava i čilavo članstvo zaključilo na zajedničkom sastanku, da se nove društvene prostorije (u krugu svojih članova) uz malu svečanost otvore baš tom prigodom.

Stoga se pozivaju svi raniji aktivni članovi i članice da nefaljeno prisustvuju tom otvorenju, koje će se održati dana 16. ov. mj. u 20 sati.

Sada kad je ovo naše društvo riješilo pitanje dirigenta, dobilo prikladne prostorije za razvijanje rada u svim sekcijama, nadamo se da će oni u svojem radu potpuno uspjeli i oživjeli kulturni život i djelovanje u našem gradu, a na svim građanima, poduzetima i organizacijama ostaje da ga u materijalnom pogledu pomažu.

Radovi na podizanju obale se nastavljaju

Radovi na podizanju obale Vicka Krstulovića, koji su pred nekoliko mjeseci započeli, i dalje se užurbano nastavljaju. Sada je u toku izgradnja obale na predjelu ispred hotela »Krk« u ukupnoj dužini od 120 metara. Nakon što

je izvršeno slegavanje podvodnog terena, ovih dana upravo se postavlja betonska podloga a istovremeno se vrši i nasipavanje. Predviđa se, ukoliko ne bude nikakvih zaštoja, da će radovi na ovom dijelu biti završeni do kraja mjeseca srpnja.

Uređuju se ljetne bašte

Narodni odbor gradske općine u zajednici sa ugostiteljskim poduzećem »Jadrija« stavio je sebi u zadatak da do početka ovogodišnje turističke sezone uredi odnosno proširi postojeće ljetne bašte u gradu. Tome se poslu prišlo zato da bi, ne samo građanima već i turistima, bio omogućen što ugodnije odmor, naročito u večernjim satima.

Narodni restoran, nakon izvršenih radova, dobit će moderno uređenu ljetnu baštu, za koju će biti iskorišten prostor, koji se nalazi iza tog restorana.

Isto tako za ovu sezonu pretprijet će manje popravke i ljetna bašta ex hotela »Koso-

vo«, dok će ispred hotela »Krk« biti pojačana rasvjeta.

Grad će dobiti novi opservatorij

Na tvrđavi Šubićevac uskoro će započeti radovi oko podizanja velikog opservatorija koji će poslužiti u hidrometeorološke svrhe. Ovaj će, za razliku od dosadašnje hidrometeorološke stanice, imati daleko širi opseg rada i pored postojećih u Splitu, bit će drugi ove vrsti na Jadranu.

Tržnica dobro opskrbljena

U posljednjih deset dana na gradskoj tržnici dopremljene su dovoljne količine i povrća

i voća. Socijalistički sektor i ovoga puta prednjači ne samo u bogatijem asortimanu, već i u stabilnosti cijena pojedinih artikala.

Kroz isto razdoblje dovezeno je na tržnicu ukupno 22.000 kilograma krumpira uz cijenu od 40 Din., salate 3400 kg po cijeni od 30—35, kapule 2000 kg po 60 Din., spinjače 2000 kg po 25, blitve 1200 kg po 20 i boba 250 kg po 35 Din. Osim gornjih artikala koje je dovezao socijalistički i privatni sektor, ovaj potonji je dopremio i oko 5000 kemada jaja čija se cijena kretala od 15—17 Din., kao i 400 lit. maslinovog ulja po cijeni od 280 Din. S druge strane socijalistički sektor snabdijio je tržnicu izvjesnim količinama ulja, koje je prodavao po cijeni od 225 Din. po litri.

Od voća većinom su bile zastupljene jabuke u ukupnoj količini od 8000 kg, a koje su se prodavale po 80 Din., zatim oko 2300 kg trešanja uz cijenu od 60 Din.

Naglo zahlađenje

Nagli prodor hladnog zraka, koji se proširio na našu zemlju, zahvatio je i Šibenik. Noću od 10. na 11. ov. mj. hidrometeorološka stanica Šibenik zabilježila je i najnižu temperaturu u ovom mjesecu od 4,5 stupnjeva Celzusa. U isto vrijeme puhao je jak vjentar koji je na časove dostizao brzinu do 45 km na sat. Oborina je palo 11 mm.

Gostovanje cirkusa »Zvijezda«

Za petnaestdnevno gostovanje državnog cirkusa »Zvijezda« iz Zagreba u našem gradu vlada veliki interes. Ono će po svojoj prilici stacionirati u predjelu Draga, gdje će krajem ovog tjedna započeti sa predstavama. Kako smo obaviješteni ono će dnevno predrediti po dvije predstave.

Javni nastup Muzičke škole

U utorak, 19. svibnja o. g. Muzička škola u Šibeniku priređuje u Narodnom kazalištu svoju uobičajenu godišnju vokalno-instrumentalnu produkciju. Na programu se nalaze djela: Griega, Rubinstejna, Matza, Reinholda, Rafta, Schuberta, Čajkovskoga, Mandreda, Schopina, Boccherini-a, Plick-Mangiagalli-a, Tartini-a, Devčića, Živkovića i Belamarića.

Na ovom nastupu sudjeluju odjeljenja klavira, violine, violoncella, flaute, te školski orkestar kojim dirigira nastavnik Stjepan Vig, kao i

školski zbor pod ravnanjem nastavnika Bruna Belamarića. Č.

Moderan buffet na tvrđavi Šubićevac

Radovi oko podizanja zgrade za moderan buffet na tvrđavi Šubićevac već su započeli. Istovremeno sa podizanjem ovog objekta bit će također uređen okoliš kao i svi prilazi tome objektu, koji će se dati na upotrebu već u toku ovog ljeta.

Uređuju se trgovačke radnje

Oglasom, koji je svojevrjemenom bio objavljen od strane NO-a gradske općine, da sve trgovačke radnje porade na uređenju njihova vanjskog i unutrašnjeg izgleda, konstatirati je da su mnoge od njih posvetile dovoljno brige i na

tom polju postigle dobre rezultate. S druge strane zapažiti je, da ima još nekoliko radnji koje nisu prišle tom poslu, a što je svakako za osuditi. Krajnje je vrijeme da i one pridu njihovom kulturnom uređenju.

O zglobno - koštanoj tuberkulozi

(Nastavak sa 2. stran:)

lesti ne može se preporučiti, pa je upužno u tom pogledu pitati savjet u dispanzeru za dječje ili u dispanzeru za grudne bolesti.

I zglobno-koštana tuberkuloza liječi se antibioticima, ali je najvažnije pojačati obrambene snage organizma.

Kod tuberkuloznih oboljenja zglobova i kostiju postoji vrlo korisno liječenje a to je lokalno konzervativno, što postizavamo imobilizacijom t. j. isključenjem funkcija bolesnog zgloba pomoću sadrenog zavoj (gipsa). Isti je cilj kao kod plućne tuberkuloze davanjem zraka

da ono miruje.

Katkada neki neuki roditelji sa nepovjerenjem gledaju u uspjeh liječenja sa sadrenim zavojem, zgražaju se da će im dijete biti imobilizirano za više mjeseci. Zato oni, koji imaju nesreću da im netko oboli od koštane tuberkuloze, neka zatraže liječničku pomoć i savjet u liječenju, jer je svaki savjet osnovan na savjesti liječnika i sadašnjem stepenu nauke. Neka roditelji slisnu srce, nek se ne zadržavaju od duljeg liječenja, jer će doći sigurno do ozdravljenja, a kad ozdrave bit će od koristi i sebi i zajednici.

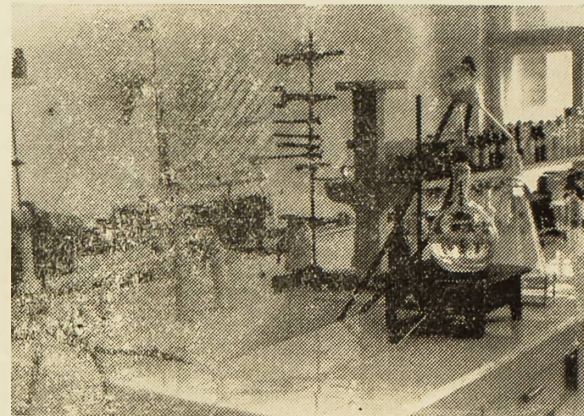
Dr. I. P.

Šibenska bolnica posjeduje moderan laboratorij

Današnja moderna medicinska dijagnostika zasniiva se uglavnom na laboratorijskim i rentgenskim pretragama, zapravo na sredstvima kojima ona raspolaže. U tome pravcu, osobito poslije oslobođenja naša zemlja postigla je vidne uspjehe a nije pretjerano utvrditi, ako kažemo, da se na tom polju svrstala u red mnogih modernih država u svijetu.

vo sada vrše se pripreme za organiziranje štale za laboratorijske živolinje, a koja će biti od velike koristi za izvjesna biološka ispitivanja. Do ovih prostorija nalazi se novoosnovana stanica za transfuziju krvi, čiji je rad usko vezan s radom laboratorija.

Osoblje ove nove bolničke institucije radi pod stručnim nadzorom Mr. ph. A. Franceschi-a, komu se imaju zahvaliti dosad postignuti do-

Pogled na unutrašnjost laboratorija

Brigom narodne vlasti šibenska bolnica dobila je u posljednje vrijeme jedan moderno uređen laboratorij, bez čega se nipošto ne može ni zamisliti daljnji napredak jedne ovakove ustanove. Da je šibenska bolnica usmjerila svoj rad na savremenim principima medicinske nauke, ima u prvom redu zahvaliti baš postojanju ovog laboratorija.

Sam laboratorij sastoji se iz dvije lijepo uređene prostorije: centralne dvorane i sobe za bakteriologiju i serologiju. Dok je prva prostorija, u kojoj se obavljaju različite pretrage (bilo to predgleda mokraće, ispljuvka i sl.), snabdjevena aparaturam za mikroanalizu i mikrotitraciju, a k tome još sa dva velika sterilizatora, dođe je druga bogata mnogobrojnim skupocjenim optičkim i električnim aparatima. Upra-

bi rezultati na polju laboratorijske službe. Osim svakodnevnog rada u laboratoriju, Mr. ph. Franceschi prenosi svoje znanje i dugogodišnje iskustvo na svoje osoblje, držeći im povremena predavanja s područja laboratorijske tehnike. Vrijedno je istaknuti da u laboratoriju dobrovoljno radi jedna ženska u namjeri da se osposobi za medicinskog laboranta.

Međutim, uza sva sredstva, kojima danas raspolaže laboratorij, ovaj još ne može u potpunosti zadovoljiti potrebe postojećih odjeljenja bolnice. Stoga je na mjero-davnima da ovom pitanju pridu s velikom ozbiljnošću i da porade oko kompletiranja bolničkog laboratorija. U ovome veliku pomoć mogu pridonijeti i naša veća privredna poduzeća, koja će i sama od toga imati znatne koristi.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Narodno sveučilište iz matičnog ureda

U srijedu 20. ov. mj. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća održat će Milan Bujas, direktor radničke gimnazije, predavanje pod naslovom »Naslijeđe u svijetu živih bića«. Početak u 19.30 sati.

Narodno kazalište

SUBOTA, 16. V. — RIBARSKA SVADE — komedija od Goldoni-a.

NEDJELJA 17. V. — FAUN — premijera Knoblauchove komedije. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma — RAPSODIJA U PLAVOM — Dodatak: Filmske novosti br. 15 (do 18. V.)

Premijera američkog filma — SLUČAJ PARADINE — Dodatak: Filmske novosti br. 16.

SLOBODA: američki film — TARZAN I ŽENA LOVAC — Dodatak: Pod slobodnim nebom (13. do 14. V.)

Premijera domaćeg umjetničkog filma — KAMENI HORIZONTI — Glavnu ulogu tumači Boris Tešija. Dodatak: Pozdrav Titu (15. do 21. V.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ul. Božidara Petranovića.

ROBENI

Nikola, sin Ante i Ane Skorić; Ivo, sin Nike i Tonke Pender; Ivan, sin Karela i Mirjane Štok; Vesna, kći Sime i Jerine Filipi; Milorad, sin Mirke i Jelice Manić; Zarko, sin Stipe i Stoje Perica; Zoran, sin Paške i Ruže Zlatović; Ana, kći Mile i Marije Mišković; Paško, sin Josipa i Mladinke Jurišić; Nives, kći Ivana i Senke Katić; Biserka, kći Petra i Jerolime Dejanović; Milena, kći Jovana i Marije Milović; Jadranka, kći Kaje i Romane Barela; Anka, kći Andrije i Tereze Petrović; Spomenka, kći Jere i Nedjeljke Ban; Ivan, sin Marinka i Darinke Baica; Dragica, kći Mihajla i Josipe Karabura; Anka, kći Drage i Marije Šestan; Stipe, sin Nikole i Anke Goleš; Ante, sin Petra i Jerke Orbančić; Milena, kći Mira i Franice Grgas; Jadranka, kći Mladena i Frane Prodronović; Đorđe, sin Georgia i Frane Sabljčić; Majda, kći Svetlana i Anke Bolančić; Sanjibar, sin Ante i Milene Vuletin.

VJENČANI

Bašić Srećko, električar — Friganović Marija, liječnički pomoćnik; Žuljan Marijan, major JRM — Zelenković Irina, apsolvent prava; Grgas Spiro, pomorac — Ljubić Antula, domaćica i Bogdanović Krste, zemljoradnik — Krnić Milka, domaćica.

UMRLI

Jurić Ante Simin, star 15 god.

Primanje stranaka kod predsjednika NO-a grada

USTANOVE I PODUZETA — utorkom od 9 do 12 sati;
GRADANE ZA SVA PITANJA OSIM STAMBENIH — srijedom od 9 do 12 sati;
GRADANE ZA STAMBENA PITANJA — petkom od 9 do 12 sati.

SPORTSKI ŽIVOT

Nakon osnivanja II. savezne nogometne lige

Očekuje se odluka Nogometnog saveza Hrvatske

Na nedavnom sastanku upravnog odbora Nogometnog saveza Jugoslavije donesena je odluka da se osnuje II. savezna liga s deset klubova. Na sastanku je odlučeno da u II. ligu uđu dva kluba koja ispadnu iz I. savezne lige, a dva kluba koja se ne kvalificiraju u I. ligu da automatski postanu članovi II. lige. Nadalje je odlučeno, da ostalih šest članova II. lige putem kvalifikacija, koje će se održati u dvije grupe, postanu članovi II. lige na slijedeći način: U prvoj grupi takmičit će se dva kluba iz Srbije, a po jedan iz Crne Gore i Makedonije, dok će se u drugoj grupi takmičiti dva kluba iz Hrvatske a po jedan iz Slovenije i iz Bosne i Hercegovine. Igrat će se po bod sistemu, tako da prva tri najbolje plasirana kluba iz svake grupe ulaze u II. ligu.

Prema gornjoj odluci upravnog odbora Nogometnog saveza Jugoslavije proizlazi da niti »Zagreb«, pod pretpostav-

kom da ispadne iz I. lige, a niti »Proleter«, bez obzira da li će se kvalificirati u I. ligu, ne dolaze uopće u obzir za kvalifikacije za popunjavanje onih ostalih šest mjesta u II. ligi. Prema tome naša Republika u završnim kvalifikacijama dat će dva predstavnika. Prema sadašnjoj situaciji to bi bili varaždinski »Tekstilac« i »Šibenik«.

Međutim, o ovome konačnu odluku dat će Nogometni savez Hrvatske, jer se sada još postavlja pitanje da li će i ovogodišnji prvak NR Hrvatske (koji će se dobiti nakon međupodsavznog takmičenja) doći u obzir da postane jedan od dvojice predstavnika Hrvatske u završnom međurepubličkom kvalifikacionom takmičenju za popunjavanje ostalih šest mjesta u II. saveznoj ligi. Vjerojatno da će Nogometni savez Hrvatske u najskorije vrijeme, možda za nekoliko dana, odlučiti koja

će dva kluba iz naše Republike ući u završna kvalifikaciona takmičenja.

U OSIJEKU

NEEFIKASNA NAVALA „ŠIBENIKA“

Osijek — U derbi utakmici hrvatsko-slovenačke lige sastali su se domaći »Proleter« i »Šibenik«. Pobjedio je »Proleter« s rezultatom od 2:0. Zgoditke su postigli Vekić u 24. minuti iz jedanaesterca i Bestvina u 83. minuti. Sudio je Talslidžić iz Osijeka.

Momčadi su igrali u ovim sastavima:

»PROLETER: Trelinjak, Malčić, Majer, Feld, Medić, Pintarić, Bestvina, Rupnik, Vekić, Brnjevarac i Sestak.

»ŠIBENIK: Bašić, Iljadica, Erak I., Tambača, Erak II., Blažević, Jelenković, Bego, Đurić, Tedling i Friganović.

Prvi dio prvog poluvremena Šibenčani su bili bolja momčad. Oni su igrali brže i poletnije, startajući na prvu loptu, dok su se domaći gubili u kombiniranja. Pri kraju ovog dijela »Proleter« je zaigrao nešto bolje, ali osim postignutog zgoditka iz jedanaesterca nije uspio povećati rezultat.

U nastavku »Šibenik« je ponovna preuzeo inicijativu u svoje ruke, ali neefikasna navala nije znala iskoristiti niz povoljnih prilika za postizanje zgoditka. Drugi dio ovog poluvremena domaći su bili izjednačeni protivnik gostima. Tek pri kraju igre uspjelo je »Proleteru« povisiti rezultat na 2:0. Obrana »Šibenika« uza sve primljene zgoditke, predvela je veoma dobru igru. Ovim pobjedom »Proleter« je osigurao prvo mjesto u ligi, dok je »Šibenik« i dalje zadržao četvrto.

TABLICA

PROLETER	14	11	2	1	44:12	24
ODRED	13	10	0	3	33:14	20
TEKSTILAC	14	8	3	3	23:16	19
ŠIBENIK	13	7	2	4	29:22	16
KVARNER	14	6	2	6	20:22	14
BRANIK	13	5	3	5	20:24	13
METALAC	13	2	4	7	15:22	8
SLAVIJA	14	2	3	9	14:33	7
ŽELJEZNIČAR	13	2	3	8	10:29	7
RUDAR	13	3	0	10	14:38	6

RASPORED XV. KOLA

U slijedećem kolu sastaju se: u Zagrebu: Metalac — Odred (0:2), u Ljubljani: Željezničar — Slavija (0:0), u Trbovlju: Rudar — Kvarner (0:2) i u Šibeniku: Šibenik — Branik (1:1). Susret ovog kola Proleter — Tekstilac (2:2) odigran je 1. svibnja. Osim ove utakmice odigrana je još jedna i to 3. V. u Karlovcu: Slavija — Kvarner (0:1), koja je također unesena u tablicu.

Aktivnost jedrilčara SO MORNAR

U nedjelju 10. ov. mj. članovi jedrilčarskog kluba SD »MORNAR« upriličili su izlet do Vodica, gdje je učestvovalo nekoliko jedrilica različitog tipa. Ovaj izlet ujedno je poslužio jedrilčarima kao dobra priprema za predstojeća takmičenja, na kojima će nastupiti u toku ovog ljeta.

„JADRAN“ - „SOŠKI“ 4:2

U nedjelju 10. svibnja odigrana je u Skradinu prvenstvena nogometna utakmica za grupno prvenstvo SNP-a između domaćeg SOŠK-a i »Jadrana« iz Šibenika. Nakon bolje igre pobijedio je NK Jadran s rezultatom 4:2.

U iduću nedjelju sastaje se »Jadran« s »Rudarom« iz Siverića na igralištu »Rade Končar« u predgraj glavne utakmice Šibenik — Branik.

ZABAVA • POUKA • ZANIMLJIVOSTI

SA SVIH STRANA

x Predsudom u Washingtonu morao se je prekinuti jedan proces protiv devolorice optuženih radi hazardnih igara. Do prekida je došlo uslijed toga što je sudac Walter Osin bio uhapšen radi hazardne igre.

x Amerikanac Genev Forden od 77 godina starosti upisao se je kod jedne agencije kao putnik za prvo interplanetarno putovanje na Mjesec. On je izjavio da, obzirom na svoje godine, možda ne će biti prisutan na polasku, ali je svejedno ostao uporan u tome da ga upišu. Ujedno je zatražio da ako umre prije polaska, da mu onda leš prenesu i pokopaju na Mjesec.

x U Nairobi-u (SAD) umro je Steve Hannagan, glasoviti američki »kralj reklame«. Zahvaljujući njemu, kupalište Miami u Floridi postalo je glasovito, a isto tako i automobilske trke »500 milja« u Indianapolisu (SAD) koje su se pred godinu dana smatrale jednom banalnom sportskom igrom. Poznati boksači Tunney i Dempsey duguju veliki dio svoje popularnosti ovom čovjeku. Hannagan je bio vjeren sa filmskom glumicom Ann Sheridan.

x Dr. Nicholas Collias, profesor na američkom Cornell univerzitetu izjavio je da mu je uspjelo odgonetnuti govor kokošiju. Njihov međusobni razgovor, tvrdi on, sastoji se od ovakvih fraza: »Pazi, dolazi soko«, »automobil«, u pomoć. »Ej, mama, izgubio sam se.«

LOV NA ORHIDEE

Svake godine najbogatiji kolekcionisti čitavog svijeta natječu se u otkupu rijetko lijepih orhidea, koje su ubrane u džunglama otoka Bornea, Amazone i Centralne Amerike. Lov na orhidee, iako je veoma dobro plaćen, skopčan je s velikim opasnostima. Naime, mnogi od ekspanera umiru u džunglama od groznice, ujeda zmija, kao i od neprijateljskog držanja tamošnjeg stanovništva.

BIBLIJA I GEOLOGIJA

Izraelski geolozi cijene Bibliju kao jedan dragocjeni vodič za otkrivanje rudnog blaga njihove zemlje. S velikom pažnjom proučavaju se podaci o nalazištima bakra, željeza, fosfata i mangana koja se navodno nalaze negdje na teritoriju Palestine. Za sada su izraelski geolozi usredotočili svu pažnju oko pronalaska rudnika bakra kralja Salamoma, koji su, kako se tvrdi, bili vrlo bogati.

Nogometni susreti u Vodicama i Tribunju

Predprošle nedjelje odigrana je u Vodicama pred oko 300 gledalaca nogometna utakmica između domaćeg »Prvoborca« i »Mladosti« iz Tribunja. Gosti iz Tribunja bili su efikasniji i zasluženo pobijedili sa visokim rezultatom 5:1 (1:0). Zgoditke za »Mladost« postigli su J. Perkov 4 i Štampalija 1, a za domaću lijevu spojku. Najbolji kod »Mladosti« bili su oba braniča Cvitan i Perkov, a u navali Štampalija.

Osam dana kasnije održan je u Tribunju prijateljski nogometni susret između domaćeg »Mladosti« i »Soška« iz Zlarina. I ovaj susret »Mladost« je riješila u svoju korist s rezultatom 1:0 (1:0). Zgoditak je postigao Štampalija. Susret je promatralo oko 400 gledalaca.

U Vodicama je 10. ov. mj. održana prvenstvena nogometna utakmica za grupno prvenstvo splitskog nogometnog podsaveza između domaćeg »Prvoborca«, i »Velebica« iz Benkovca. Susret je završio pobjedom Vodica s rezultatom 5:1. Jerkin

OBAVIJEST

Isplaćujemo razliku platnog fonda za 1952. godinu svim radnicima i službenicima koji su bili zaposleni najmanje 600 radnih sati u toku 1952. godine. One osobe, koje dosad nisu iz bilo kojeg razloga primile gornju razliku, a ne nalaze se više u poduzeću, neka se prijave u upravu poduzeća (Privredno - računski sektor). Isplata se vrši do 30. lipnja 1953. god.

PODUZEĆE „IZGRADNJA“
ŠIBENIK

Kad se more uzburka

Jedne aprilske večeri našao sam se na žalu rodne uvala Mune na otoku Žirje, po kojoj se, s jedne strane, smjestile sive i vlažne ribarske kamenjare, a s druge — suro i golo kamenje, mjestimično pokrito niskom borovom šumom i gdjeokojom zakrčljalom maslinom ili smokvom.

Našao sam se, dakle, te večeri na onom istom žalu, gdje sam proveo svoje djetinjstvo i lijepi dio svoje mladosti, na kojem sam toliko puta znao plakati, nakon što bi me »raloborniji« obasuli kamenjem ili šakama, često samo zbog toga, što nisam volio uzvraćati. I tako, ovaj žal, ove kamenjare porazbacane tu i tamo u svim mogućim dimenzijama, kao i ovi ljudi, snažni i plečati, sa svojim svakodnevnim brigama i htijenjima, moji su stari znanci. Jednako su mi bliski i prisni kao da sam jučer otišao od njih. Ponekad, kad promatram te ljude, kad čitam na njihovim licima potištenost i zabrinutost zbog nevremena, kojeg nagovještavaju niske olovni oblaci, čini mi se, da postaju neumoljivi i prkosni, prkosni do te mjere, da se, bez obzira na uznemireno more, otisnu od obale u svojim trošnim »gaetama«, pouzdavajući se više u svoje iskustvo i snalazljivost na moru, nego li u same motorne brodove, koji ih inače pošteduju od dugog i napornog veslanja — do nedavno njihovog mučnog i bespoštednog suputnika, koji ih već sloljećima iscjeduje, glode.

— Majko, ja bih umjesto tebe na ribe — upitah te večeri svoju majku, ženu poodmaklih godina, koja uporedo sa muškarcima i vesla

kad ustreba, i izvlači mrežu iz mora kad se lovi riba.

— Možeš, sinko — rekla je mati sa sretnim osmijehom na nabornom licu, kao da je htjela reći: gledajte, ovo je moj sin!

Moja je majka bila tada ponosna, što ima mene, a ja ne samo da sam bio ponosan i zbog toga, što mogu sa ribarima na ribolov, daleko, na pučinu... Pomislih: more i noć, čijem se križu sav želim prepustiti, a onda i svječarica, koja će se nježno, poput kakve kolijevke, njihati na mrlvom valu, dok će pod njom, na sami dohvat ruke, šetati čitavi oblaci srdela ili kakve druge plave ribe.

Pomislih tako, ali samo na trenutak, samo dotle, dok se nije jedan stari ribar, ne skidajući očiju sa namrgođenog neba, obratio ostalim ribarima, koji su se vrzali u svojim »gaetama« pripremajući sve što je potrebno za polazak:

— Ovo će nevera, ljudi: — rekao je stari ribar, ponavljajući nekoliko puta riječ nevera, nevera, nevera...

Ribari se zagledaše, da bi odjednom svi kao jedan, obrativši se pogledima Velebitu, čiji se obrisi, uslijed oblačnog i maglovitog horizonta, sada nisu vidjeli, stali obasipati kletvama i dužnoga i nedužnoga.

— Barba Mate ima pravo, mogla bi lako, mogla — rekao mi je rezignirano mali Mlado, kad sam ga upitao, što on misli o nagovještanoj oluji.

Kad smo na ovom mladiću, ne

propustimo reći, da je on šofer jednog zadržanog motora — »Potriba«, kako ovaj motor mještanirado nazivaju po duhovitom ribaru Juri, i da je on još mlad, ne toliko po svojim godinama, koliko u iskustvu i dovtljivosti na moru. No, ako mu se šta, recimo, još u toku ove noći dogodi, poštedimo ga svake krivnje, te jedino prekorimo uzročnika eventualne nesreće: riskanli motor ili pobješnjele valove.

Oblaci su se nešto prorijedili, razbježali, krstareći sasvim nisko uz obronke i brežuljke kao kečke zloslutne pičurine. Mahnitali su sa zapada na jug. Dakle, i vjeter je duvao sa zapada — maestral, ali, primjetio je netko, da bi moglo svakog časa baciti na »tremantunu«, koja zna biti, veli, daleko »zešča«, nego li sama senjska bura.

Čekalo se, oklijevalo i skanjivalo skoro čitav sat, da bi, najzad, kad je sunce kroz koprenu sivih i rastrganih oblaka prostrilo svoj slabi pokrivač po obližnjim brežuljcima, isplavilo iz uvala devet ribarskih »gaeta« sa dva motora za tegljenje, a u kojima se nalazilo šezdeset života, šezdeset ribara. Među ovim ribarima bila je nekolicina i takvih, koji nisu bili za to, da se isplavi po ovakvom vremenu, uporno ponavljajući, da ovo »nije vrime za digniti iz portla«.

Ja sam se, međutim, ukrcao u jednu »gaetu« bez riječi.

— Ribar, vrzimo, triba da se fišči pravila — oglasio se barba Mate — kad je lipo vrime — ne žali da poteče znoj, a kad je loše — usidri se i doma stoji.

No, oni su ipak isplavili. Nešto je, dakle, bilo jače, sudbonosnije od njihovog skanjivanja i samih valova, koji ih na pučini očekuju, a

to »nešto« je njihova žilavost i upornost, kako na ovom tvrdom kamenju, tako isto i na moru. Jer more je, rekao bih, odvajkada bilo njihov glavni izvor života. Odustani od lova danas, odustani sutra — preskutra si bez ribe, jednom riječju gladan. A to se, dakako, ne isplati.

Tko zna, pomišljao sam, možda još i popusti vjeter, a ukoliko, pak, bude jednako drzak, neumoljiv, ribari će s njime u koštac: otići će s onu stranu otoka, gdje će opet moći obavljati svoj redoviti posao, koji ni malo nije jednostavan, ni zabavan, koji iziskuje naporne, veoma naporene žrtve.

Izabili smo na otvoreno, na pučinu. Vjeter, izgleda, ne popušta, ali ne popuštamo ni mi; nemilo prkosimo valovima večernjeg maestra. . . . Preda mnom iskršava takva slika, koja se ni na filmskom platnu ne može vidjeti: na samom horizontu izranjaju iz mora zakrvavljeni oblaci i panorama majuštinih otoka sa svjetlonikom u sredini, obavita nemirnim, pjenušavim valom, što ga valovi neprestano iznova tkaju, pa kao da ti se čini, da i oblaci, i otoci i valovi plešu neki uzavreli i pomamni ples koji raznahuje maštu i budi u tebi čudni osjećaj neizvjesnosti pomiješan ujedno sa ushićenjem.

Romantika, zar ne? Doista, ali samo dotle, dok vesla miruju ili dok motor ne izda.

— Učinilo bi se, vrzimo, kurioznom turisti — primjetio je barba Mate — da je život ribarski lip i vicijasti, ali pita, bi, ja njega, kad bi bilo vitra, vrzimo, i za dva vesla manje nego ča ga ima sada, ded, piliću moj, vazmi veslo, pljuni u šake, pa vozi uz vitar.

— Ne bi mu bilo po volji, ne-

boj se — rekoh.

— Ja na ovu mod hoću re', kad ne bi bilo, vrzimo, motora. Eh, motori, motor! uzdahnuo je stari ribar sa šulom u zubima — Motori su naš priporod, naš spas! Viruj mi, sinko, bez njih slabo i naopako.

— Tako je, tako, barba Mate! — viknuh mu na samo uho, jer je vjeter zvirao u ušima, pa ga je trebalo nadglasati.

— To, vrzimo da je tako, ali ti tribaš znati i pokoru oko naših motorov: dva su ruvinana, a ova dva, ča nas ramunčaju, kašlju već niko vrime, pa su i oni kratka vika . . .

Ovdje je moj subesjednik zastao, okrenuo se jedamput oko sebe promatrajući sve većma namrgođeno nebo, da bi nakon kraće pauze, rekao:

— Nismo tribali iz portla.

Ja instinktivno zakimah glavom, odobrivši na taj način njegovu konstataciju.

Sada je, doduše, i meni počelo bivati nelagodno. Neizvjesnost je za čas prevladala onu prigušenu ushićenost, a to u prvom redu zbog nadolazeće oluje, čije posljedice nije teško pretpostaviti: ako nas zatekne u ovim trošnim ljusmama, nema sumnje, da bi nas mogla poštedeti ostarih hridina i kojeg utopljeničkog krika. I meni u ovim trenucima nije trebalo mnogo, da shvatim ribare, zašto im ponekad očigraće nekom potajnom, bolnom tugom, zašto znaju biti onako šutljivi i kivni i zašto ponekad skidaju s neba sve svete i samoga boga. Ja sam ih tada ujedno i saslušavao i opravdavao.

Mi smo te večeri stigli na cilj, ali se ipak nije dalo ribarenju: svi ječe su se na pramcima svječarica upalile, ali ih je ubrzo vjeter, koji

sada nije duvao, nego kipiño, gasio, tako da smo bili prisiljeni u obližnju uvalu — Pečenu.

Pošto smo se usidriili, mogao je gdje tko hoće: otići u selo, koje je odavde udaljeno koji sat pješačenja, ili ošetiti ovdje i prenočiti u svojim »gaetama«. Većina nas je uzela put pod noge, jer, kažu, da može lako za olujom i kiša. Nekolicina ih je, međutim, ostala, a među njima i mladi Mlado, o kome je već bilo govora.

No, a kao epilog slijedi nešto, što ne zabrinjuje jednu ili više osoba, nego čitavo selo, nešto, što je od životnog pitanja ne samo jednako ili više ribara, nego svih ribara na otoku, slijedi potopljeni zajednički motor i to baš »Potriba« sa ogromnom mrežom — plivačicom na krmu, onaj koji nas je sinoć teglio.

Desilo se, naime, sutradan, pred samu zoru. Mali Mlado sa još jednim čovjekom, dobio je od predsjednika ribarske zadruge nalog, da treba svakako provesti motor iz sponenute uvala Pečene u onu istu uvalu, iz koje smo sinoć isplavili, odakle će, ukrcavši putnike, krenuti za Šibenik. (Jer Žirje, iako najudaljeniji otok šibenskog arhipelaga, nema već dvije godine stalne saobraćajne pruge!). Ali ih je na tom putu zadesio nemio slučaj: motor više nije »kašljao«, već je sasvim umuknuo, te ih pomahnitani valovi bacile na obližnje kopna.

Bili su sami i nisu mogli poduzeti ništa. Jedino što im je pošlo za rukom spasiti gole živote.

Eto, kad se more uzburka, ne samo da ribari ostanu bez ribe, nego ih još znade zadesiti i kakva nezdoga, kao i ovog puta.

Roko Dobra